

Nhớ Đà Nẵng

Với tôi Đà Nẵng là một tình yêu không hện trước. Bây giờ, trong nỗi nhớ về những ngày tháng không bao giờ trở lại ấy, tôi thắng thốt nhận ra, trong một cơn mưa và dòng nắng nào đó hằng đi qua cái thành phố có tên gọi Đà Nẵng kia có nguyên vẹn niềm tương tư của trái tim tôi.

Trên xôn xao sóng nước của giòng sông Hàn trong buổi đầu tiên tôi gặp có những chuyến phà chở đầy nắng, đầy gió và giọng nói tiếng cười. Tôi theo Sơn đi về hai bờ của giòng sông ấy trong niềm vui gặp lại và được đón chào nồng ấm, tâm trí chập chững những hình ảnh và âm thanh của cuộc sống đang dào dạt quanh đây. Trong một phút lặng yên không cười đùa, tôi níu một cơn gió đang nhả nhả mang mùi vị của biển khơi vào thành phố để cảm nhận thoáng băng khuâng vừa làm đầy lên trong tôi ước muốn được sống cuộc đời mình bên cuộc đời những

người ở nơi này. Sơn nói tôi nghe giọng sâu lắng rằng, thành phố nằm bên tả ngạn sông Hàn đối diện bán đảo Tiên Sa này có xuất xứ địa lý chính là dải đất do biển rút cạn mà để lộ ra. Giờ đây, khi cuộc sống giữa lòng thành phố ngày mỗi thêm nhộn nhịp, náo nức và rực rỡ sắc màu thì trong tâm tưởng của con người khoáng đạt như Sơn vẫn thường ẩn giấu nguyên vẹn khuôn mặt thực của Đà Nẵng trong thời điểm xa xưa ấy là Đà Nẵng cát là cát vẫn luôn luôn còn đó... và người ta đi qua đây bị chôn lún xuống cát đến nửa giò; suốt chiều dài của dụn cát ấy, nung nấu dưới ánh mặt trời, một thành phố nhỏ bắt đầu khai sinh.

Thả bước trên con đường mềm mại trải dài bên bờ sông Hàn, tôi nhìn ngắm những điều đang diễn ra xung quanh, cảm nhận sự êm đềm náo nức của đất trời Đà Nẵng. Qua vai Sơn, hình ảnh của phố cảng lấp lánh trong những ngày tháng bình dị chan hòa ánh nắng quán quýt lấy trái tim mỏng mảnh của tôi trong niềm hạnh phúc chân tủy hôn một lần ở đó, một đời vang thủy triều... Bên những tâm hồn yêu thành phố hiện cảng này, tôi học cách nhận ra nơi cửa sông tiếp giáp biển và nhìn từ ngoài khơi vào để thấy núi, hiểu rõ từ nhiều ngàn năm biển đã hóa nên cồn là cội nguồn của quận Hải Châu, biết đến hai dòng thủy đạo chảy từ núi Phước Tường ra biển. Trên mái chèo thời gian vẫn bền bỉ quấy nhịp ở Thanh Khê, Thạch Gián,... diện mạo của một thành phố hiện đại, khang trang rạng rỡ trong làn ánh nắng chan hòa, đầm ấm. Trong cái nhìn không xiết ngạc nhiên của tôi, màu nắng ấy phủ đều khắp một vùng Sơn Trà trẻ trung với những công trình mới, tãi vàng lên niềm kiêu hãnh của chiếc cầu sông Hàn, thêm tươi sáng cho những con đường thênh thang nổi hướng này ngã nọ rộn ràng những bước chân quen lạ và làm dịu âm sắc Nặng chân chất. Hôm nay, nhìn những chiếc thuyền đang lướt nhanh trên sông nước thanh bình rồi nhìn rộng ra dáng núi Tiên Sa xanh muôn thuở, tôi hiểu vì sao mình đã từng ấp iu ước vọng một đời được sống trên đất này kể từ lúc ở bên Sơn, tôi nghe được nhịp mùa đi thông thả trong mưa nắng chan hòa, trong hương đất hương cây lan toả nhẹ nhẹ và ngắm sâu vào từng viên gạch lề đường, lặng lẽ toả thơm lòng phố, gợi nhớ gợi thương giữa sâu thẳm hồn người.

Trong ánh chiều đang rực lên, tôi nhìn thấy đôi cánh tay trẻ trắng của một người đang gom lượm trên một khoang thuyền bên bờ sông hồn nhiên và ấm áp. Ôm vào lòng hình ảnh chân thực và sinh động đó, tôi đi trên những con đường muôn vẻ mới của thành phố để khám phá phong hoá giàu đẹp mà Đà Nẵng đang xây đắp với biết bao hy vọng và tin tưởng. Trong tình cảm chiêm ngưỡng vóc dáng khoẻ mạnh của thành phố bên bờ sóng, một ý nghĩ bất chợt bừng sáng lên trong tôi rằng Đà Nẵng là thành phố của những con đường. Những con đường mới mở, mới nâng cấp, mới hoàn thành đưa Đà Nẵng đến ngưỡng cửa của thành phố nằm không và, chúng như những cánh tay nối dài Đà Nẵng với giấc mơ đường hoàng to đẹp. Bên những con đường ấy, khu dân cư, trường học, bệnh viện, công viên, khu công nghiệp trung tâm thương mại, siêu thị... mọc lên san sát và trên mình chúng chuyên chở dòng chảy bất tận của đời sống ngày đêm cuộn cuộn với bao

gương mặt, bao bước chân của những con người mới đã và đang tạo thêm phong cách mới cho thành phố. Với niềm vui đến ngỡ ngàng, tôi đã tiếp cận với thực tế đó khi băng khuân đi tìm nơi chốn cất giữ câu hò chan chứa ân tình Chiêu chiêu mây phủ Sơn Trà, Lòng ta thương bạn nước mắt và lộn cơm.

Bị chinh phục bởi đỉnh núi ẩn mình trong sương trắng phù hư, tôi quyết vượt đoạn đèo khúc khuỷu, đi trong làn sương se lạnh để chạm tới một Bà Nà nhu hoà và nhạy cảm nhờ đã hội tụ được bốn mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông trong vòng quay nhẩn nại của mỗi một ngày đêm. Trước vẻ trầm hùng của núi rừng, tâm trí tôi không ngừng xao động bởi những liên tưởng sôi nổi và thâm lặng bên thềm những ngôi biệt thự, bên những lời truyền tụng về hầm rượu cổ rêu phong chìm sâu trong lau lách, bên những luống địa lan nở rộ rã ven đường với cảm giác mình có thể trò chuyện với đại uý Debay quanh hiện thực của dự tưởng tốt đẹp mà ngày trước ông đã từng gieo trên rặng núi này. Ở đây, thời gian như dừng lại trên những cảnh phong lan đang ra trổ nụ, đang khoe với đất trời cái đời sống ngát hương giữa tầng tầng cây lá của buổi thái hoà làm thơm tho làn nước của thác cao và hồ thẳm. Vào một phút giây ngấm trắng và đón gió trong sự tĩnh lặng mơ màng trên đỉnh núi hoang sơ và kỳ thú, tôi nhìn về thành phố Tourane trước kia đang hưng thịnh mãi lên theo cái đà chuyển và nhịp rung của một nền kinh tế mở quyền lấy một nền văn hoá mở mà đi về phía trước với nhiều triển vọng cụ thể. Đà chuyển và nhịp rung của nền kinh tế và văn hoá mở ấy trao cho người dân Đà Nẵng nhiều cơ hội vui sống tuy những dãy nhà chồ đã là hình ảnh u ám thuộc hẳn dĩ vãng bởi sự đổi thay kỳ diệu bên bờ Bạch Đằng đông và, giờ đây họ đặt trọng tâm hành động vào cảng Tiên Sa, khu công nghiệp Liên Chiểu - Hoà Khánh, khu chế xuất An Đồn... Đà chuyển và nhịp rung của nền văn hoá mở ấy đặt vào lòng người dân Đà Nẵng niềm tin yêu sự sống khi thành phố của họ ngày mỗi thêm gần với cổ đô Huế kiêu kỳ, với phố cổ Hội An trầm mặc, với những chân trời văn hoá muôn phương đã và đang theo bước chân du khách mà vào thành phố. Những sự thật thật là tốt đẹp đó làm rung rưng những xúc động của một cựu chiến binh người Mỹ đang đứng lặng trong bảo tàng thành phố mà gặp lại Đà Nẵng của chiến tranh và hoà bình giữa bóng xanh um của những khu vườn nhiều cây trái độ lượng che mát sự trưng bày hình ảnh bom phát quang đang tàn phá những cánh rừng nhiệt đới, hình ảnh những con người quần quai đau đớn vì vết bỏng napan. Còn tôi, những ngày tháng đang thêm giàu mạnh của Đà Nẵng làm tôi nghĩ đến cách ví von hết sức gợi cảm rằng thành phố này là một tế bào đầy sinh lực của Tổ quốc ở vùng duyên hải miền Trung. Lấp lánh trong nỗi vui rạo rức và êm đềm của tôi khi nhìn hạnh phúc trong đời sống của người Đà Nẵng là gương mặt giàu ý chí và nghị lực của Ngũ Hành Sơn, Cù Lao Chàm, Hoàng Sa thân thương.

Tôi lại về với mảnh đất sinh thành Sơn, nơi hơn mười lăm năm trước tôi đã từng theo một con đường nhỏ vừa đủ đặt hai bàn chân ngằn ngại, trèo núi tìm anh trong âm hưởng của nỗi nhớ ngân vang. Đó là chuyến đi đầu tiên của tôi lên thăm cái làng quê xa xôi ấy của Hoà Vang và, ngay trên một sườn núi của quê nhà, Sơn múc từ một con suối nhỏ cho tôi uống những ngụm nước trong veo và mát lạnh chảy từ rừng ra. Vị ngọt của từng giọt tinh chất của núi rừng ấy đã lập tức làm thoả thuê cơn khát và còn đọng lại trong tôi cho đến sau này. Ngày ấy, một cơn lũ vừa đi qua cái ngôi làng nhỏ của Sơn, quăng quật những nhà cửa, xóm thôn, bờ bãi mà các má các cô vun trồng lúa, ngô, khoai, mía trong cơn giận dữ làm rơi nước mắt trên gương mặt của những người mẹ nghèo. Con sông làng đã xanh trở lại với giai điệu ngoan hiền, nhưng những mảnh vườn quê vẫn bời bời gian khó và lòng dân ở đây lại ngổn ngang nghĩ đến những việc cần phải làm để xanh lại những ruộng vườn. Trong cái đêm ở nơi miền quê mà bỗng chốc tôi đã yêu như máu thịt ấy, lòng tôi đã dâng lên giấc mơ về ánh điện thật là sáng trong ngôi nhà của Sơn và của những người xung quanh. Hôm nay, tôi lại đến Nam Ô giữa những làn gió nồng nàn, ngược dòng Trường Định xanh êm, bốn chồn gặp dòng Cu Đê trong đến đây là tôi may mắn có thêm một lần được ở bên má của Sơn trong ngôi nhà đơn sơ và thanh bần của má. Con đường nhỏ năm nào đưa tôi lên núi tìm

Sơn nay đã là một con đường rộng quanh co uốn lượn. Hình ảnh kiêu hùng của những dãy núi chập chùng vây quanh các thôn xóm và con sông chảy qua làng vẫn một dòng trong xanh với triệu triệu tia nắng mặt trời nhấp nhô sáng trên đỉnh sóng nhìn sao mà đẹp, và mãi sau này tôi vẫn nghe trong rộn ràng huyết quản của mình tiếng vỗ của những con sóng của dòng sông ấy. Giữa quãng sông rộng, một chiếc cầu đang được thi công trong tiếng ghe máy xuôi ngược, tiếng mái chèo gõ cặp thuyền để dồn cá, tiếng nói cười của những người thợ rộn vang trên mặt sông và dưới cánh cò trắng thanh thản trao liệng giữa khung trời yên ả. Nhìn ánh lửa hàn nổi những nhịp cầu, lòng người mặc sức mơ tưởng đến những đám rước rêu về hai bờ sông quê, đi giữa những ruộng lúa vườn lạc bình yên xanh tốt. Trong ánh mắt dịu hiền đưa tiễn của má của Sơn, tôi lên chiếc thuyền máy chở đầy người và sản vật của vùng cao để về với Hải Châu, An Hải Bắc, Nại Hiên Đông... Tạm biệt dòng sông, tầm mắt của tôi dừng lại trên những chú tôm hồn nhiên bơi lội, những chú cá bóng hiền lành, những đám rong màu ngọc thạch, những viên sỏi màu trắng và bóng của đường dây điện 500 KV lay động giữa mặt nước. Lắng nghe tiếng nước sông sôi reo dưới mũi thuyền đang rẽ sóng hoà quyện với giọng hò khoan xứ Quảng vang vọng đây đó, lòng tôi thấm thía niềm biết ơn những con thuyền đã đưa Sơn ra thành phố, đến những trường học, vào với cuộc đời nhiều cao vọng để góp sức trẻ, tâm trẻ của mình vào những cái vườn mình mới của Đà Nẵng hôm qua, hôm nay và mai sau.

Những ngày ở Đà Nẵng, tôi thường gặp nhiều người đi bộ, chạy nhẹ trong những bước chân thư thái trên những dòng đường, vỉa hè của thành phố khi mỗi bình minh ló rạng. Họ ân cần thêm vào cơ thể sức dẻo bền năng động giành cho những ngày tháng thêm giàu đẹp, vững mạnh và đáng yêu cho thành phố. Bên những động tác dưỡng sinh của họ là gương mặt dịu dàng dưới chiếc nón lá của người quét đường cần mẫn gom từng xác lá, mẫu giấy để làm sạch lối đi cho một ban mai mà chỉ mấy phút nữa thôi sẽ lên thanh thản trên thành phố. Có người nào đó mở nhẹ cánh cửa của ngôi nhà im ắng ở đầu ngõ phố với nụ cười kín đáo lấp loá như muốn gọi thiên nhiên đang còn trầm tĩnh lời cảm ơn về một niềm vui trọn vẹn, niềm rung cảm thanh tân của một người vừa trở về sau lần đi dạo thâu đêm với Non Nước, Mỹ Khê, Bãi Bụt... Đã gặp tri kỷ trong biển, trong cát hiền hoà, trong sạch, đáng tin và dịu dàng.

Đây đó có tiếng lá khẽ khàng rơi trên mặt đất, đang phập phồng thờ như lời chia tay và ước hẹn giữa ngày và đêm. Bất giác, tôi dõi mắt theo hướng của ngôi sao trên đỉnh Bà Nà vẫn lấp lánh những tia nắng đầu tiên bắt đầu chọc thủng những lớp mây đang bay lượn trên nền trời sớm. Cùng với nhiều người khác, tôi hiểu Đà Nẵng đang vào ngày mới. Và, trong muôn vàn âm thanh huyền nhiệm của thành phố trẻ, tôi nghe có tiếng thì thầm dầm dấp rằng, sẽ mãi còn trong mỗi bước đi của thời gian hư thực, của cuộc đời tôi là nỗi nhớ niềm thương về Đà Nẵng đã hoá thiên thu giữa cõi lòng...

(Báo Văn nghệ Trẻ)